

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут економічний

Кафедра обліку і аудиту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Облік і оподаткування

Освітня програма Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Облік і оподаткування
Викладач (-і)	к.е.н., доц. Мельник Н.Б.
Контактний телефон викладача	+38(096)1494689
Е-mail викладача	nadiya.melnyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=99&id_cou=2788
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Облік та оподаткування є важливими елементами нової економічної системи, без знання яких неможливо ефективно управляти сучасними підприємствами. Тільки добре налагоджена система обліку та оподаткування зможе своєчасно забезпечити органи управління необхідною і достовірною інформацією для проведення якісно обґрунтованого аналізу, сприяти раціональному використанню грошових ресурсів і створюватиме можливості для проведення надійного контролю за господарською діяльністю підприємства та зміцнення його фінансового стану.</p> <p>Дисципліна спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок організації обліку і оподаткування вітчизняних суб'єктів господарювання. Вона орієнтує на загальну економічну та обліково-податкову підготовку фахівців та оволодіння ним принципів, засобів, методів та прийомів обліку діяльності підприємств. Спрямована на оволодіння навиками формування системи облікових даних, що впливають на ефективність прийнятих управлінських рішень, оцінку господарських засобів та джерел їх утворення, створення обліково-аналітичної системи управління.</p> <p>Навчальний матеріал дисципліни сукупно дає цілісне уявлення про місце і роль обліку та оподаткування в системі управління господарюючим суб'єктом, розкриває суть предмета і методу бухгалтерського обліку, основи податкового навантаження на юридичні та фізичні особи, відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку, а також основи обліку і оподаткування базових господарських процесів. Надає можливість сформулювати розуміння значення фінансової звітності та основ організації бухгалтерського обліку на підприємстві. Знання і навички набуті під час вивчення дисципліни забезпечать засвоєння методичних підходів, що використовуються в обліку для відображення інформації про господарську діяльність. Дадуть можливість сформулювати уявлення про повний цикл обробки облікової інформації від первинної інформації до складання фінансової звітності, а також вибору системи оподаткування підприємства. Водночас вироблять уміння виокремлювати спільні та відмінні ознаки між фінансовим та управлінським обліками. Знання та вміння, набуті при вивченні дисципліни можуть бути використані для виконання управлінських функцій.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета викладання дисципліни полягає у формуванні системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку та оподаткування на підприємствах, вироблення в студентів сучасного мислення, вміння в конкретних виробничих умовах (ситуаціях) професійно приймати правильні рішення. Вивчення принципів і форм організації бухгалтерського обліку на підприємстві та вибору системи оподаткування юридичних і фізичних осіб, набуття практичних навичок у формуванні обліково-аналітичної інформації та її використання для прийняття управлінських рішень. Ця мета досягається шляхом послідовного викладання теоретичного курсу з проведенням практичних занять.</p> <p>У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:</p> <p>знати: суть бухгалтерського обліку, теоретичні основи його предмета та об'єктів, методичні прийоми; розуміти документування господарських явищ і процесів, способи їх відображення на бухгалтерських рахунках із використанням методу подвійного запису; особливості застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій; призначення бухгалтерської звітності; концептуальні основи</p>	

оподаткування суб'єктів господарювання та систем оподаткування юридичних і фізичних осіб із деталізацією обліку основних податкових платежів;

вміти: використовувати знання ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі нормативних документів; складати кореспонденції рахунків, відображаючи інформацію у регістрах синтетичного та аналітичного обліку; застосовувати на практиці методику відображення в обліку витрат і доходів діяльності підприємства із визначенням фінансового результату; заповнювати основні форми фінансової звітності; обирати систему оподаткування господарюючого суб'єкта та розраховувати і відображати основні податки на рахунках обліку.

4. Результати навчання (компетентності)

Результати навчання:

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різними практичними ситуаціями в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

ПРН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.

ПРН 18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.

Компетентності:

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	16		
Практичні	14		
Самостійна робота	60		
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий

4	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	II	Цикл професійної підготовки Обов'язкові дисципліни		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літерату ра	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Теоретичні засади побудови бухгалтерського обліку. Господарський облік: загальна характеристика та історія розвитку. Види господарського обліку. Історичний розвиток і теоретичне значення бухгалтерського обліку. Вимірники бухгалтерського обліку. Мета і завдання, функції бухгалтерського обліку. Принципи бухгалтерського обліку. Вимоги, які ставляться до бухгалтерського обліку.	Лекція практичне заняття	Відповід но до списку	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготував ися до практично го заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Суть предмета бухгалтерського обліку. Характеристика предмета та об'єктів бухгалтерського обліку. Господарські засоби: їх суть та класифікація. Господарські процеси як об'єкт бухгалтерського обліку.	Лекція, практичне заняття	Відповід но до списку	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготував ися до практично го заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
Тема 3. Метод бухгалтерського обліку та його елементи. Документація. Інвентаризація. Оцінка і калькуляція. Рахунки і подвійний запис. Бухгалтерський баланс та звітність.	Лекція, практичне заняття	Відповід но до списку	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготував ися до практично го заняття, підготував ися до контрольн ої роботи, пройти тестування до попередніх тем	0,2	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Концептуальні основи оподаткування суб'єктів господарювання. Поняття суб'єкта господарювання та його характеристика. Економічний зміст оподаткування суб'єктів господарювання. Загальні засади встановлення податків та зборів. Класифікація податків і зборів. Функції податків. Порядок державної	Лекція, практичне заняття	Відповід но до списку	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготував ися до практично го заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом

реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.					
Тема 5. Система оподаткування юридичних і фізичних осіб. Загальна та спрощена системи оподаткування юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. Особливості обліку за податком на прибуток підприємств. Облік податку на додану вартість. Облік податку на доходи фізичних осіб. Особливості обліку акцизного податку. Облік екологічного податку.	Лекція, практичне заняття	Відповідно до списку	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	0,1	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Принципи обліку та оподаткування основних господарських процесів. Принципи оцінки господарських засобів і калькуляція. Облік і оподаткування процесу постачання. Облік і оподаткування процесу виробництва. Облік і оподаткування процесу реалізації. Облік фінансових результатів і оподаткування та використання прибутку.	Лекція, практичне заняття	Відповідно до списку	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, пройти тестування до попередніх тем	0,2	До наступного заняття за розкладом
Тема 7. Основи побудови фінансового та управлінського обліків. Організація обліку та облікова політика підприємства. Суть фінансового обліку та його нормативно-правове регулювання. Зміст, завдання, предмет і об'єкти, методи управлінського обліку. Відмінне і спільне між фінансовим і управлінським обліками. Способи виправлення помилок у бухгалтерських записах.	Лекція, практичне заняття	Відповідно до списку	Опрацювати лекційний матеріал, пройти підсумкове тестування	0,1	До наступного заняття за розкладом
Підсумкове практичне заняття	Практичне заняття		Підготуватись до контрольної роботи	0,1	Згідно розкладу
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>100 балів – 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен; “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності в розв'язках;</p>				

	<p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповідях, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна її мета – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв’язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.
Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за поточні тестування і відповіді на основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (15 балів); – оцінка за контрольну роботу 1, яка виконується на практичному занятті (10 балів); – оцінка за контрольну роботу 2, яка виконується самостійно за індивідуальними для кожного студента даними (10 балів); – оцінка за підсумкове тестування (5 балів); – оцінка за самостійну роботу – тестування по темах для самостійного вивчення (10 балів).
7. Політика курсу	
<p>- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);</p> <p>- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;</p> <p>- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно до вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).</p> <p>Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні “2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов’язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Білоусько В.С. Теорія бухгалтерського обліку : навчальний посібник / В.С. Білоусько, М.І. Беленкова. – К. : Алерта, 2010. – 402 с. 2. Білуха М.Т. Теорія бухгалтерського обліку : Підруч. – К: А.С.К., 2008. – 692 с. 3. Бутинець Ф. Ф. Організація бухгалтерського обліку : Підручник. / Ф. Ф. Бутинець, О. П. Войналович, І. Л. Томашевська. – Житомир : ПП “Рута”, 2015. – 528 с. 4. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік: облікова політика і план рахунків, стандарти і кореспонденція рахунків, звітність. Навч. посіб. / Ф.Ф. Бутинець, Н.М. Малюга. – Житомир: ПП “Рута”, 2010. – 512 с. 5. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік : Підручник / Ф.Ф. Бутинець, Т.В. 	

- Давидюк, З.Ф. Канурна, Н.М. Малюга, Л.В. Чижевська – Житомир : ПП “Рута”, 2015. – 192 с.
6. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку : Підруч. – Житомир : ЖТІ, 2009. – 640 с.
 7. М.Василюк, Т.Гнатюк, В.Шкроміда, Н.Мельник Організація обліку: [навчально-методичний посібник] / М. М. Василюк, Т. М. Гнатюк, В. В. Шкроміда, Н. Б. Мельник – Івано-Франківськ, 2013. – 340 с.
 8. Голов С.Ф. Управлінський облік : підручник. / С.Ф. Голов. – К. : Лібра, 2016. – 704 с.
 9. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 № 996-XIV. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
 10. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. за № 291. [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.rada.gov.ua
 11. Кім Ю. Бухгалтерський та податковий облік: Первинні документи та порядок їх заповнення. Навчальний посібник. – Центр навчальної літератури, 2017. – 600 с.
 12. Корінько М.Д. Бухгалтерський облік: навч.посібник. – К. : ДП “Інформаційно-аналітичне агентство”, 2009 – 459 с.
 13. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : наказ Мінфіну України від 31.03.13 № 87 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua
 14. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”. Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
 15. Облік, оподаткування та аудит. Навчальний посібник. / Юстина Верига, В. Плаксієнко, В. Кулик, Є. Карпенко. – Центр навчальної літератури, 2019. – 509.
 16. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. за № 291. [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.rada.gov.ua
 17. Податковий кодекс України, 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
 18. Положення про інвентаризацію активів та зобов’язань [наказ Міністерства фінансів України № 879 від 02.09.14р.]. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
 19. Соколов Я. В. Основи теорії бухгалтерського обліку / Я.В. Соколов. – К. : Фінанси і статистика, 2009. – 496 с.
 20. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність. Підручник. – К.: Алерта, 2016. – 928 с.
 21. Фінансовий облік: навчальний посібник : [для студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти] / за ред. І. Ф. Баланюка, Н. І. Пилипів, Т. М. Гнатюка та колективу авторів. Електронне видання. Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. 650 с.
 22. Хом’як Р. Л. Бухгалтерський облік в Україні / Р. Л. Хом’як. – К. : Інтеллект-захід, 2009.– 567 с.
 23. Шара Є., Бідюк О., Соколова-Гонтаренко І. Бухгалтерський фінансовий та податковий облік. – Центр навчальної літератури, 2019. – 424 с.
 24. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку : Навч. посіб. – К. : Знання-Прес, 2003. – 444 с.
 25. Шило В.П. Бухгалтерський облік: концептуальні основи теорії : навч. посіб. / В.П. Шило, Н.І. Верхоглядова, С.Б. Ільїна. – К. : Кондор, 2011. – 172 с.

Викладач

Мельник Н.Б.